

Posudek oponenta na diplomovou práci

Název práce: Vybrané psychologické aspekty rasismu
Autorka: Bc. Emilie Medková
Oponent: Ing. Mgr. Marek Vranka

PŘÍNOS práce spočívá ve zpracování důležitého a aktuálního tématu s využitím originální metody měření implicitních postojů.

CÍL práce není jednoznačně specifikován, a to ani pro teoretickou, ani pro empirickou část. Lze předpokládat, že je implicitně zřejmé, proč je důležité věnovat se problematice rasismu, pro hodnocení práce by ale bylo vhodnější konkrétně uvést, čeho chce autorka dosáhnout.

V TEORETICKÉ ČÁSTI se autorka nejdříve pokouší vymezit používanou terminologii. I přes tuto snahu ale jednoznačné explicitní definování pojmu rasismus chybí a zdá se, že místy není pojem používán zcela jednotně. Struktura a obsah jednotlivých podkapitol rovněž není místy zcela srozumitelná – např. v kapitole o funkci rasistických postojů se píše o studii dopadů rasismu na děti z etnických minorit. Pozitivně lze hodnotit podkapitolu pojednávající o psychologických kořenech rasismu a charakteristikách rasistické osobnosti. Na druhé straně je následující podkapitola „Psychologické teorie rasismu“ nazvána mírně zavádějícím způsobem, protože jsou v ní popisovány spíše moderní formy rasismu než jeho teorie jako takové. Podobně zařazení podkapitoly o primingu do sekce o implicitním měření působí neopodstatněně. V závěru teoretické části se autorka zabývá rasismem u mládeže a velmi stručně i možnostem prevence. Teoretické část pokrývá rozsáhlou část problematiky rasismu a je strukturována relativně srozumitelně. Místy by prospělo užší vymezení a vypuštění některých pouze velmi okrajově zpracovaných oblastí.

V EMPIRICKÉ ČÁSTI je popsána studie zkoumající postoje studentů středních škol k vybraným skupinám a jejich souvislost s konzervatismem, věkem, pohlavím, typem školy. Dále je sledován vztah mezi explicitními a implicitními postoji a konzervatismem. Popis použitých materiálů je propojen s popisem předchozích studií, což není vhodné, protože pak není hned patrné, jakou strukturu a obsah měl administrovaný dotazník. Studie přináší řadu zajímavých výsledků, například demonstruje, že zatímco explicitní postoje k romské skupině nekorelují s konzervatismem, implicitní přesvědčení s konzervatismem korelují. Přesto nebyl potenciál sesbíraných dat zcela vytěžen. Výsledky mohly být prezentovány přehledněji a v souladu s APA standardy v případě tabulek, grafů a statistických analýz. V diskusi chybí ucelenější interpretace výsledků, což souvisí s již zmíněnou absencí explicitně formulovaných cílů.

CELKOVĚ lze říci, že se jedná o zdařilou studii vy užívající klasické i inovativní metody ke zkoumání explicitních a implicitních postojů a přesvědčení ohledně vybraných skupin obyvatel. Největším nedostatkem je absence jasně stanovených cílů a místy menší přehlednost textu jak v teoretické, tak v empirické části.

Předloženou práci HODNOTÍM VÝBORNĚ a DOPORUČUJI K OBHAJOBĚ.

OTÁZKY pro obhajobu: Jak lze vysvětlit rozdílnou korelaci explicitních a implicitních postojů s konzervatismem?